

**SZAKMAIELŐKÉSZÍTÉS AZ AGRÁR ÉS
AGAZDASÁGI-SZOLGÁLTATÁSI SZAKTERÜLETRE
„B” változat**

9. évfolyam

Szakmai előkészítő ismeretek	74 óra
Szakmai előkészítő gyakorlatok	111 óra
Elmélet és gyakorlat	185 óra

SZAKMAIELŐKÉSZÍTŐ ISMERETEK

Évi óraszám: 74 óra

Célok és feladatok

Az előkészítő ismeretek oktatásának alapvető célja az agrár és a gazdasági-szolgáltatási szakterület általános ismereteinek, összefüggéseinek elsajátítása, a készségek, képességek fejlesztése, valamint olyan ismeretrendszer, tudás és alkalmazási ismeretek kialakítása, amely megalapozza és formálja az agrár és a gazdasági-szolgáltatási szakterületbe tartozó szakmacsoportokhoz szükséges szemléletet. Készítse fel a tanulókat az önálló és csoportban történő tevékenységekre. Az agrár és a gazdasági-szolgáltatási szakterület sokszínű, aktív tanulói magatartást és tanulási élményeket eredményező bemutatásával keltse fel a tanulók érdeklődését a szakterület iránt. Alakítsa ki a tanulók pályájának folyamatos tervezését, és erősítse azt.

A „B” változatú kerettanterv célja a megalapozott elméleti ismeretekkel és tanulói képességekkel belépő, jobban terhelhető tanulók műveltségének továbbfejlesztése. Az elméleti oktatás célja a szakképzésbe való belépéshez szükséges műveltség megalapozása.

Az *Egészség- és táplálkozáskultúra* tanításának célja megismertetni a tanulókkal az egészségmegőrzés/egészségfejlesztés jelentőségét, hogy mindennapi tevékenységükben, magatartásukban az egészséges életmódra való törekvés megnyilvánuljon. Lényeges, hogy a tanulók értsék az egészségkultúra fogalmát, és aktívan vegyenek részt annak alakításában.

A tanulók ismerjék meg táplálkozási szokásainkat, azok változásait és a táplálkozás élettani hatásait.

Fogalmazódjanak meg bennük a szakmához kapcsolódó életcélok.

A *Gazdasági környezetünk* tanításának célja fogalomalkotás az alapvető gazdasági ismeretekről, a speciális gazdasági ismeretek megalapozása. A gazdaság működésének bemutatásával, a gazdaságban végbemenő alapfolyamatok megértésével formálja a tanulók közgazdasági szemléletét. Az alapfogalmak megtanításával tegye lehetővé a gazdasági alapösszefüggések felismerését és alkalmazását a gyakorlatban. Alakítsa ki a tanulóknál a logikus gondolkodás képességét, az ok-okozati összefüggések felismerését.

Készítse fel a tanulókat az önálló és csoportban történő munkavégzésre is. Fontos, hogy ismerjék a szakmacsoportokhoz kapcsolódó képesítések rendszerét és ezen belül el tudják magukat helyezni, meg tudják különböztetni az iskolai és a munkaerő-piaci szakképzési lehetőségeket.

Fejlesztési követelmények

A tantárgy tanulása során fejlődjenek a tanulók szakmai tantárgyak tanulásához szükséges képességei, így különösen az ismeretelemző-értékelő gondolkodás, az önálló ismeretszerzés, az ismeretek alkalmazási képessége.

Fejlessze a szóbeli és írásos szakmai kommunikációs képességeket, a rajzi képességeket. Alakuljon ki, fejlődjön, erősödjön meg a tanulók saját munkájukkal kapcsolatos igényessége, munkájuk legyen átgondolt, célszerű, eredményes, a szóbeli kommunikációban törekedjenek a nyelvi, a szakkifejezések szabatos használatára, munkáikban az igényes külalakra.

A tantárgyi tevékenység során szokjanak hozzá a tanulók a számítástechnikai eszközök használatához.

Alakuljon ki a tanulóknál az önálló szakmai tanulás, feladatmegoldás igénye, érezzék meg a tanulási eredmények, sikerek értékét, örömet.

A tantárgyi tevékenység során folyamatosan erősödjenek a tanulási és szakmai motiváció, váljon tudatos döntéssé a szakmaválasztás.

Egészség- és táplálkozáskultúra:

A tanulók legyenek képesek az egészséget erősítő értékek felismerésére és az egészséget megőrző magatartás elsajátítására.

A tanulók ismerjék a magyar étkezési szokásokat, az alapvető élelmiszerfajtákat és az élelmiszerek tápértékét.

Gazdasági környezetünk:

A tanulók tudják megmagyarázni a család szerepét, a gazdasági egységek formáit, szerepét, működését, felépítését. Ismerkedjenek meg a pályatervezés fogalmával, amely alapuljon a szakmai ismeretek és a munkaerő-piaci ismeretek összhangján.

Belépő tevékenységformák

Feladattal vezetett elemzés írásos, képi és elektronikus ismeretforrások felhasználásával, beadásra szánt beszámolók készítése.

A fizikában, kémiában, matematikában tanult ismeretek rendszerezése, ismétlése.

Információk gyűjtése a tanulók szakirányú tapasztalatainak felhasználásával és kiadványok, szakmai folyóiratok, szakkönyvek segítségével.

Megfigyelési szempontok alapján történő ismeretszerzés. (A tanult ismeretek, törvényszerűségek felismerése a hétköznapi életben és a mezőgazdasági üzemek látogatása során. A különböző szakmák közötti hasonlóságok és különbségek felfedezése.)

Önálló tapasztalatszerzéssel egyszerű összefüggések, törvényszerűségek felismerése.

Egészség- és táplálkozáskultúra:

Információk gyűjtése közvetlen észlelés és közvetett tapasztalás alapján, ismeretterjesztő kiadványok, médiák segítségével.

Gazdasági környezetünk:

A tanulók gyűjtsenek információkat környezetükből: például a család költségvetéséről, a piac résztvevőiről, a termelési módokról, és tudjanak következtetéseket levonni azokkal kapcsolatban.

Szerepjátékok, szituációs játékok. Egyéni életpályaterv készítése.

Egészség- és táplálkozáskultúra

Témakörök	Tartalmak
Egészségkultúra	Az egészségkultúra helye a tudományok rendszerében, kapcsolata a kultúra többi elemével.
Egészség	Az egészség mint érték; az egészség fogalmának értelmezése. Munka — pihenés — szórakozás. A testi egészség. Mentálhigiéné — lelki egészség. A pályákhoz szükséges egészségi feltételek megfogalmazása.
Egészségfejlesztés/ egészségnevelés	Az egészséget befolyásoló tényezők. A környezeti ártalmak hatásai az egészségre. Munkaköri ártalmak. A betegség és hatása a szervezetre. Életmód — egészséges életmód.

Témakörök	Tartalmak
Táplálkozási ismeretek	Növényi és állati eredetű élelmiszerek. Táplálkozási szokásaink. Tápanyagaink energiatartalma. A pályakívánságokhoz kapcsolódó energiaszükségletek meghatározása.
Szenvedélybetegségek	Alkoholfogyasztás, dohányzás, drogok, gyógyszerfogyasztás. A szenvedélybetegségek megelőzése és gyógyítása.
Partnerkapcsolat	Fiúk-lányok barátsága. Szexuális magatartás. A nemi úton terjedő betegségek.

Gazdasági környezetünk

Témakörök	Tartalmak
Pályaorientáció	A foglalkozások világa, a pályák világa, strukturálódása. A humán és a gazdasági-szolgáltatási szakterület jellemzése, a kapcsolódó pályákhoz szükséges képességek összegyűjtése. A munkahely kiválasztásának szempontjai, racionális és érzelmi döntések, a személyes pályakívánságok lehetősége és összeegyeztetése. A képességek, érdeklődés szerepe a munkamegosztásban, szakmai szintek meghatározása. Az egyéni életpályaterv készítésének szempontjai.
A gazdaság alapjai	A szükséglet, az igény és a kereslet. A gazdálkodás. A termelés. A termelés alapfogalmai, a termelés tényezői. A munkamegosztás. Az elosztás, a forgalom. Hasznosság, érték, elégedettség. A csere. Az ügylet (tranzakció). A szerződés, a piac, a jövedelem. A fogyasztás. A fogyasztás tárgyai, a fogyasztás formái. A gazdálkodás formái. Egyszerű újratermelés. Bővített újratermelés. A gazdaság szereplői (munkaadók, munkavállalók). A pályákhoz szükséges kötelesek megfogalmazása. Az érdeklődési irányok meghatározása.
A piac	A piac szerkezete. A piac alakulása. Az árak összehasonlítása a piacon. A piac csoportosítása. Piaci kapcsolatok: egyszerű piaci kapcsolatok, bővített piaci kapcsolatok. A piac formái. Az árupiac. A szolgáltatások piaca. Munkaerőpiac: a munkaerőpiac működése, a munkaerőpiac zavarai. Pénz- és tőkepiac: hitelintézetek, pénzpiac, tőkepiac, tőzsde.
A piac résztvevői	A háztartások. A család szerepe — termelés, feldolgozás és szolgáltatás. A családi munkamegosztás. Jövedelemszerzési módok. A jövedelmek felhasználásának módjai. A családi költségvetés készítésének szempontjai. Gazdasági egységek. A gazdasági egységek szerepe. A gazdasági egységek formái. Gazdasági egységek alapítása. A gazdasági egységek működése. A gazdasági egységek felépítése.

*A továbbhaladás feltételei**Egészség- és táplálkozáskultúra:*

A tanulók ismerjék a táplálkozási szokásainkat és a táplálkozás élettani hatásait.

Ismerjék fel az egészséges életmód fogalmát.

Helyesen rendeljenek össze mezőgazdasági alapanyagokat és feldolgozott élelmiszereket.

Mutassák be a saját és környezetük táplálkozási szokásait, a tanultak felhasználásával mondjanak azokról véleményt.

Helyesen rendeljenek össze leírt táplálkozási szokásokat a tanult élettani hatásokkal.

Gazdasági környezetünk:

A tanulók ismerjék a fogyasztás tárgyait, formáit. Értsék az egyszerű gazdasági tevékenységek alapösszefüggéseit.

Folyamatos munkával alakítsák pályatervüket, írásban is rögzítsék az elérendő köztes célokat, fogalmazzanak véleményt, alkossanak ítéletet saját lehetőségeikről.

SZAKMAI ELŐKÉSZÍTŐGYAKORLATOK**Évi óraszám: 111 óra***Célok és feladatok*

Az előkészítő gyakorlatok oktatásának alapvető célja az agrár és a gazdasági-szolgáltatási szakterületen az elmülethez kapcsolódó manuális tevékenységek elsajátításán keresztül a pályaorientáció megerősítése, valamint olyan ismeretrendszer, tudás és gyakorlati ismeretek kialakítása, amely megalapozza az agrár és a gazdasági-szolgáltatási szakterületbe tartozó szakmacsoporthoz szükséges szemléletet. Készítse fel a tanulókat az önálló és csoportban történő munkavégzésre is.

A „B” változatú kerettanterv célja a megalapozott elméleti ismeretekkel és tanulói képességekkel belépő, jobban terhelhető tanulók műveltségének továbbfejlesztése. A gyakorlati oktatás célja — megfelelő tanulói aktivitás mellett — a szakképzésbe való belépéshez szükséges készségek és képességek továbbfejlesztése.

A *Mindennapi ismeretek* tanításának célja, hogy olyan ismereteket nyújtson, amelyek a hétköznapi élet területén hasznosíthatók, egyúttal motiválják a tanulókat a folyamatos, önálló ismeretszerzésre. Az igényes, helyzethez illő szóhasználat-, mondat- és szövegalkotás gyakorlása, közéleti szövegek értelmezése és alkotása, a környező világban való eligazodás segítése. Tegye képessé a tanulókat ügyeik intézésére, saját testi épségük megvédésére, baleset esetén a szakemberek megérkezéséig a további károsodás kivédésére.

A *Munkavédelem és higiénia* oktatásának célja, hogy ismertesse a biztonságos munkavégzés személyi és tárgyi feltételeit. Készítse fel a tanulókat az elsősegélynyújtás általános szabályainak, a higiéniai és környezetvédelmi előírásoknak a betartására.

A *Szakmai tanulmányi kirándulások* célja, hogy a tanulók konkrét tapasztalatokra építve alapozzák meg a szakterület kiválasztását. Alakuljon ki bennük a jelenségek megfigyelésének, elemzésének képessége, tudjanak azokból következtetéseket levonni és lényegét kiemelni.

Fejlesztési követelmények

A tantárgy a gyakorlati tevékenységeken keresztül erősítse a pályaorientációt az agrár és a gazdasági-szolgáltatási szakterületen, és motiválja a tanulókat.

A *Mindennapi ismeretekben* tanultak alapján a tanulók legyenek képesek hivatalos ügyeik intézésére. Ismerjék fel és értelmezzék a leggyakoribb vevőtájékoztatói jelrendszereket (élelmiszer, növényvédő szerek, ruha és textil, elektromos kisgépek stb.), tudják a szükséges információforrást kiválasztani, használni.

Tudják vészhelyzetben felmérni és betartani kompetenciájuk határait, nyugodtan, logikusan cselekedni, szakszerűen segítséget kérni.

A *Munkavédelem és higiénia* oktatása során a tanulók ismerjék meg az előforduló ártalmakat, a megelőzési módokat és az elhárítási lehetőségeket. Tudják a személyi higiénia alapszabályait.

*Belépő tevékenységformák**Mindennapi ismeretek:*

Információk gyűjtése, az információk értelmezése, következtetések megfogalmazása. Fogalomalkotás közvetlen észlelés és közvetett tapasztalás alapján.

Balesetveszélyes helyzetek felismerése.

Balesetek és evvel kapcsolatos magatartások jellemzése.

Helyzetgyakorlatok során a megfelelő tevékenységek kipróbálása.

Munkavédelem és higiénia:

Információk gyűjtése a környezetünkben előforduló ártalmakról, a megelőzési módokról és elhárítási lehetőségeikről.

Egyéni életpályaterv készítése.

Mindennapi ismeretek

Témakörök	Tartalmak
Mindennapi ismeretek	<p>Önéletrajz írása. Magán- és hivatalos levél írása. Hivatalos ügyintézés: — Útlevigénylés. — Erkölcsi bizonyítvány igénylése. — Lakcímbejelentés. — Kérdőív kitöltése. Használati utasítások, vevőtájékoztatók értelmezése. Menetrend. Vásárlások. Telefonkönyv használata. Internet használata. Álláskeresés: — Apróhirdetés. — Munkaügyi Központ. Felkészülés mozi-, színház-, hangversenylátogatásra. Családi ünnepek és szervezésük.</p>
Elsősegély-nyújtási alapismeretek	<p>Az elsősegélynyújtás célja, az elsősegélynyújtó kötelességei. Tennivalók vészhelyzetben. Helyszínbiztosítás. Segélykérés, a mentő, a tűzoltóság és a rendőrség hívásának szabályai. A sérültek vizsgálata (eszmélet, légzés, pulzus). Mozdíthatóság. Házipatika, elsősegélykészlet. Stabil oldalfekvő helyzet biztosítása. Szabad légút biztosítása. Segélykérés. Elsősegélynyújtás ájulás esetén. Sebek, vérzések elsődleges ellátása. Állati harapások, rovarcsípések ellátása. Segítség áramütés esetén. Égési sérültek ellátása. Fagyási sérülések ellátása. Tennivalók a szervezet általános lehűlése esetén. Lázcstillapítás.</p>

Munkavédelem és higiénia

Témakörök	Tartalmak
Munkavédelmi alapfogalmak	A munkavédelem fogalma, fő területei. A baleset fogalma és megelőzésének szabályai. Foglalkozási ártalmak.
Higiénia	Fogalma, területei. Személyi higiénia. Tisztító- és fertőtlenítőszer.

Szakmai tanulmányi kirándulás

Témakörök	Tartalmak
Üzemlátogatás (mezőgazdasági, élelmiszer-ipari, gazdasági-szolgáltatási). Kapcsolódó munkaerő-piaci lehetőségek, a munkaerő-piaci képzés jellemzői	A mezőgazdasági, illetve élelmiszer-ipari üzem, a kereskedelem, vendéglátás működésének tanulmányozása, a termeléssel (szolgáltatással) kapcsolatos higiéniai és munkavédelmi feladatok. Képességek, érdeklődési lehetőségek összehangolása. A munkahely kiválasztásának szempontjai, racionális és érzelmi döntések.
Személyes életperspektíva kialakítása. Személyes képzési terv, életpályaterv	Egyéni terv készítéséhez szükséges információk. A készített feladat megbeszélése.

*A továbbhaladás feltételei**Mindennapi ismeretek:*

A tanulók legyenek képesek hivatalos ügyeik intézésére, dokumentumok, tájékoztatók használatára. Tudják a szükséges információforrást kiválasztani, használni, alkalomhoz illően megjelenni, viselkedni.

Ismerjék fel a balesetveszélyes helyzeteket.

Tudják vész helyzetben felmérni és betartani kompetenciájuk határait, nyugodtan, logikusan cselekedni, szakszerűen segítséget kérni.

Munkavédelem és higiénia:

A tanulók legyenek képesek a munkavédelem és higiénia alapszabályainak alkalmazására.

Szakmai tanulmányi kirándulásokon a megfigyelések összefoglalása az eltérő szakterületeken.

Egyéni életpályaterv készítése.